
KÖNYVSZEMLE

SOMOGYI SÁNDOR: A MEZŐGAZDASÁGI ÜGYVITELSZERVEZÉS

A felsőoktatási és kutatási intézmények közösségének szervezésében 1983. május 12-én került sor dr. Somogyi Sándornak, a Szabadkai Közgazdasági Kar tanárának A mezőgazdasági ügyvitelszervezés című könyve bemutatására. A könyvszemlét a Szabadkai Informatikai és Szervezési Kutatóintézet épületében tartották meg, bevezetőt dr. Milan Dunderov mondott.

A könyv elsősorban a Közgazdasági Kar harmadéves hallgatói számára készült, pontosabban azon egyetemisták számára, akik a mezőgazdasági és élelmiszeripari szakon mezőgazdasági termelészervezést tanulnak.

Az eddig megjelent tanulmányoktól eltérően, amelyekben jobbra a termelés „mérnöki-technikai szervezésén” van a hangsúly, dr. Somogyi Sándor könyvében szerepet játszanak az egyéb ügyviteli funkciók is.

A könyv, mely a szerző rendszeres és folyamatos kutatómunkájának eredményeként látott napvilágot, két új minőségi jegyet visel magán: egyfelől legfontosabb ügyviteli funkciókkal, másfelől pedig a „mérnöki-technikai szervezés” tanulmányozásával foglalkozik. A könyv nagy előrehaladást jelent a mezőgazdasági ügyvitelszerzés területén, s az érdeklődést nemcsak az egyetemistában kelti fel, hanem mindazok

sikerrel forgathatják, akiket érdekel a mezőgazdaság.

A kiadvány a következő fejezetekre oszlik: Bevezetés; Az agrár-
ipar rendszerelmzése; A társas-
munka szervezetének ügyviteli funk-
ciói; Termelési funkció; A termelési
függvények elméletének alkalmazása
a mezőgazdaságban; Az egyes mező-
gazdasági ágazatok szervezése.

A Bevezetést követően a szerző a tudományág tárgyköreinek meghatározásával, az ügyvitelszervezés definiálásával és az ügyvitelszervezés történelmi fejlődésének bemutatásával és az agrár-
ipar elemzésével foglalkozik. A szerző átfogó képet nyújt az agrár-
ipar alapvető jellegzetességeiről, céljairól, ráfordításairól, irányításáról, alkalmazva a rendszerelmélet módszertanát.

Dr. Somogyi nagy teret szentel munkájában az ügyviteli funkcióknak mint: a beszerzés, az értékesítés, a pénzügy, a számvetés, a fejlesztés-
elemzés-tervezés, a káder-
problémák és az általános (közös)
ügyek szolgálata.

Dr. Somogyi szerint az egyik lehetséges megközelítési mód, ami az ügyviteli funkciók tanulmányozását illeti. „A kutatás célja határozza meg a sorrendet” — írja a szerző. Az egyes ügyviteli funkciókkal külön-külön foglalkozik, egyértelműen

meghatározva feladataikat és szervezési modelljeiket.

A termelési funkció tanulmányozásán belül szól a „mérnöki-technikai-szervezési” összetevőkről, külön figyelmet szentelve a mezőgazdasági termelés szervezései sajátosságainak, a koncentráció és a specializáció kérdésének, valamint a mezőgazdasági termelés belterjességének. A termelési függvények mezőgazdasági alkalmazásainak módszertanát szükséges részletességgel dolgozza fel. Kitér az átlaghozam, a határhozam és az elaszticitás problémájára. Bemutatja a különböző típusú függvényeket és gyakorlati alkalmazásukat.

Az utolsó fejezet részletesen foglalkozik a mezőgazdasági ágazatok szervezési problémáival és sajátosságaival. Megkülönböztetett figyelt

met szentel az automatikus adatfeldolgozás bevezetésének és az automatikus információrendszer kiépítésének a mezőgazdaságban, hangsúlyozva ennek jelentőségét a további előrehaladás és fejlődés szempontjából. A szerző nagy érdeme a szimulációs és más matematikai modellek alkalmazási lehetőségeinek bemutatása a mezőgazdaság területén.

A könyvbemutatóon többen is hangsúlyozták, hogy a mezőgazdasági ügyvitelszervezés jelentős hozzájárulás a szervezéstan kutatásához, különösen pedig a mezőgazdaság szervezési problémáinak megoldásához. A könyv újdonságot képvisel mind a kutatás tárgykörét, mind pedig az adott problematika megközelítési módját illetően.

Novković Nebojša

NEMZETI KISEBBSÉGI TÁRGYÚ ESETTANULMÁNY

Dr. Šandor Mesaroš: Položaj Mađara u Vojvodini 1918—1919. godine
Kiadó: az Újvidéki Bölcsészkar Történelemtudományi Intézete, Újvidék,
1981. Recenzensek: dr. Vuko Vinaver és dr. Branko Gligorijević.

Mészáros Sándor esettanulmányában (az 1981-es megjelenési évet viselő kiadvány valójában csak 1982-ben került az olvasók kezébe) igen nehéz feladatot tűzött maga elé: egy aránylag rövid időszakban, alig egy évtizedben, jellemezni és elemezni a vajdasági lakosság magyar nemzetiségű részének helyzetét és politikai magatartását, a magatartására ható tényezőket és a bekövetkezett változásokat. A nehézségek nyilvánvalóan megmutatkoznak már a Bevezető rész második felében (19—28. o.), amikor a szerző az első világháború két utolsó évében végbemenő politikai küzdelmeket vázolja a mai Vajdaság akkori magyar nemzetiségű lakosságának figyelembevételével. A nehézségek nem a tárgyismeret hiá-

nyában jelentkeznek, hiszen a szerző Radnički pokret u Bačkoj 1890—1918 (Munkásmozgalom Bácskában 1890—1918.) címmel megírt, elismerésben részesült könyve minden kételyt eloszlat e tekintetben.

A nehézségek a vizsgálat tárgyának lényegéből adódnak. Hogyan és mennyire lehetséges egy többnemzetiségű területen és országban — amikor a tömegmegmozdulásokban elsősorban az osztályjelleg jut kifejezésre — a lakosság egy adott nemzetiséghez tartozó részét vizsgálni? Ezt a szerző jó érzéssel úgy oldja meg, hogy az osztálymegmozdulásoknak elsőbbséget tulajdonítva tárgyalja a magyar lakosság, illetve a többségében és jelentősebb részében magyar nemzetiségű lakosok által lakott települések eseményeit. Alap-